



**Հայ առաքելական եկեղեցու
Վիրահայոց թեմի առաջնորդ
գերաշնորհ տեր ՎԱԶԳԵՆ ՄԻՐՁԱԽԱՆՅԱՆ**

Սոնա Վանի գրական գործունեությանը ծանոթ եմ նախորդ դարի 90-ական թվականների կեսերից, երբ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից մեզ էր հասնում «Եղեցի լույս» հանդեսը: Այս տարիներին Սոնան մեզ ներկայանում էր որպես հրապարակախոս և հրատարակիչ, որ ետխորհրդային մշակութային ճգնաժամի շրջանում, վերածննդի գաղափարին որդեգրված, իր «զինակիցների» հետ արվեստ, մտածողություն էին պահպանում ու տարածում: Ավելի ուշ, արդեն 2000 թվականից հետո, Սոնան մեզ ներկայացավ որպես Բանաստեղծ, ով շոայլորեն բաշխում էր իր հոգու աստվածատուր հարստությունը մարդկանց: Տպավորիչ է նրա Սուրբ գրքի իմացությունը. հոգևոր, կրոնաշունչ տողերը բացահայտում են աստվածային բարձրագույն ստեղծագործության՝ Մարդու առ կատարելություն ձգտման: Բանաստեղծուհին խոսեցնում է Մարդուն իր Արարչի և Արարչին՝ Մարդու հետ: Հավանաբար աստվածային այս շնորհը Սոնան իր

նախնիներից է ժառանգել, որ հոգևոր սպասավորներ են եղել...

Իր բոլոր ստեղծագործություններում Սոնան հառնում է իր ողջ էությանը, սյուժետային առունով՝ կատարյալ, մեղեդային և անասելի հորդ զգացմունքներով: Այնպես որ, սիրել մեկ բանաստեղծությունը, նշանակում է սիրել նրա ողջ ստեղծագործությունը:

Մարտյան գեղեցիկ տոների առիթով մեր սիրելի Սոնա Վանին մաղթում ենք արևաշատ, քաջամոլջ տարիներ: Աղթում ենք, որ ստեղծագործական փայլուն միտքը նորանոր պտուղներ տա: Օգտվելով առիթից, մեր օրհնությունն ու բարեմաղթանքն ենք բերում մշակույթի բնագավառում իրենց անխոնջ ծառայությունը մատուցող մեր բոլոր քույրերին ու մայրերին: Թող Աստվածամոր բարեխոսությամբ մեր Հայրերի Աստված պահապան լինի նրանց, և ի կատար ածվեն նրանց բարի նպատակները:

**Предводитель Епархии Армянской апостольской церкви в Грузии,
Его Преосвященство Епископ ВАЗГЕН МИРЗАХАНИЯН**

С литературной деятельностью Соны Ван я познакомился с середины 90-ых годов прошлого века, когда из Соединенных Штатов Америки до нас начал доходить журнал «Да будет свет». В это время Сона выступала как публицист и издатель, приверженный идеям возрождения. Она в эпоху постсоветского культурного кризиса со своими «соратниками» сохраняла и распространяла искусство и образ мысли. Позднее, после 2000-ого года, Сона предстала перед нами как Поэт, который щедро раздавал Богом данное богатство своей души людям. Впечатляют ее познания библейских текстов: духовные, наполненные верой строки, выявляют стремление Человека - высшего божественного создания, к совершенству. Поэтесса заставляет человека говорить с Создателем, а Создателя - с Человеком. Вероятно, этот божественный талант Сона унаследовала от своих предков, которые были священнослужителями.

Во всех своих произведениях Сона воскресает всем своим существом, с точки зрения сюжета-совершенно, мелодично и с несказанно полными чувствами. Так, полюбив одно стихотворение,- любишь всю ее поэзию.

В связи с красивыми весенними праздниками нашей любимой Соны Ван желаю доброго здоровья на долгие года. Молимся, чтобы блестящая творческая мысль дала бы новые плоды. Пользуясь случаем, посылаем наше благословение и желаем блага всем нашим сестрам и матерям за неустанные их труды в области культуры. Пусть Господь Бог и Богоматерь будут их защитниками, и пусть исполнятся все их добрые начинания.



ՀՐԱՆՈՒՇ ՀԱՎՈՐՅԱՆ ՀՀ Սփյուռքի նախարար

Սոնա Վանի մուտքը հայ գրականություն հրաշալի անակնկալ էր: Նա եկավ, փայլատակեց ու միանգամից դարձավ պայծառ ու մնայուն աստղ՝ հայ բառ ու բանի աստղաբույլում: Սա մոլորակի և իր կողքին գտնվող մարդու ճակատագրով հավասարապես մտահոգ աշխարհի քաղաքացու պոեզիա է, զերծ արմատախիլ եղած գաղթականի դասական կարոտաբաղձության իներցիայից ու զոհի հոգեբանությունից, իսկ բանաստեղծի վասպուրական արմատը բացահայտողը նրա տողի մեջ տրոփող գեներտիկ տխրության զուտ հայկականությունն է, հայ մտավորական կնոջ խոհուն ու իրատես կեցվածքը և հասուն, շատ հասուն քնքշությունը:

Անուրանալի է նաև նրա ծառայությունը որպես մշակութային գործիչ, «Նարցիս» պարբերականի միջոցով, որը նոր գեղարվեստական չափանիշներ թելադրելով կանոնակարգեց մշակութային դաշտը, իսկ բազմաթիվ լեզուներից կատարված թարգմանությունների միջոցով առավել տեսանելի դարձրեց հայ ժամանակակից գրականության պատկերը՝ համաշխարհային գրականության ենթատեքստում: Ես հպարտ ու երջանիկ եմ Սոնա Վանի ժամանակակիցը լինելուս և Սփյուռքում ոսկեղենիկ հայերենի այսպիսի դեսպան ունենալու համար:

ГРАНУШ АКОПЯН Министр диаспоры Республики Армения

Приход Соны Ван в армянскую литературу стал замечательным сюрпризом. Она пришла, засияла и сразу же стала яркой звездой в созвездии армянских писателей. Это поэзия гражданина мира, которая в равной степени обеспокоена судьбами близких людей и всей планеты, свободная от классической ностальгии все потерявшего эмигранта и свободная от психологии жертвы. Бьющаяся в каждой строке генетическая грусть армянского народа указывает на васпураканские корни поэта, показывает истинное лицо армянской интеллигентной женщины, а также ее зрелую нежность.

Нельзя не отметить также культурную деятельность Соны Ван, которая посредством журнала «Нарцисс», диктуя новые художественные критерии, урегулировала культурное пространство, а благодаря многочисленным переводам с разных языков показала истинную картину современной армянской поэзии в контексте мировой литературы. Я счастлива и горда, что являюсь современником Соны Ван, что в нашей диаспоре живет и творит такой замечательный посол армянского языка и литературы...



ԴԱՎԻԹ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Բանասիրական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր,
Չարենցագետ

...Կին զգայադարան, այս է գրքի քնարական հե-
 րոսուհին... հոգեբանական խորություններ ու ներ-
 քին անդունդներ ունեցող անհատը, որը քեզ ասելիք
 ունի և այդ ասելիքն ասելու այնպիսի շնորհք, որ կես
 բառով, հեռավոր մի ակնարկով քեզ գաղտնիք է վս-
 տահում՝ ապրած կյանքի թանկարժեք գաղտնիք:

Լավ է գտնված գրքի վերնագիրը.«Ես անուն չու-
 նեմ», որ նշանակում է նախ՝ ես կին եմ, կնոջ ոգի,
 համատարած ու հարակա... գիշերային վարդ... առ-
 կա, իրական, մոտիկ ու մատչելի, բայց առեղծված,
 որովհետև դա թե՛ առասպելական, թե՛ ժամանակա-
 կից, Շամիրամի ու Կլեոպատրայի մարմինն է՝ դա-
 րերի թրթիռը վրան:

Սոնա Վանը բանաստեղծական հայտնությանը
 հասնում է զգացումի և ընկալման աննախադեպ

հոգևոր համադրությամբ: Արարչագործությամբ կամ պարզ ալքիլիայով նյութը վերածվում է ոգու
 ազնիվ մետաղի՝ իր նույնքան ազնիվ հնչեղությամբ: Ահա սա է Սոնա Վանը, որը ներկայացնում է
 հայ բանաստեղծության 21-րդ դարը: Նրա խոսքի հմայքը իրականի և անիրականի սահմանագիծն
 է՝ որպես կախարդանք, որպես կյանքի բանաստեղծական պատմություն և կամ պատմության բա-
 նաստեղծական կյանք: Սոնա Վանը բարձր ու մնայուն, ինտելեկտուալ բանաստեղծության իր վար-
 կանիշով և մտքի սրընթացությամբ, որ գերազանցում է կայծակի արագությունը, ներկայանում է որ-
 պես մեր ժամանակների մի նոր Սաֆո, որն «ուզում է տրվել անժամոթներին / անցնել ձեռքեծեռք /
 բերնեբերան / հիփ / տերունական աղոթքի նման...»: Ծափահարենք ժամանակակից հայ պոեզիա-
 յի թագուհուն...

ДАВИД ГАСПАРЯН
Доктор филологических наук, профессор,
исследователь творчества Чаренца

Лирическая героиня этой книги- женщина-хранилище эмоций, личность, в которой есть психоло-
 гическая глубина и внутренняя бездна, которая имеет что сказать нам , и говорит так талантливо,
 что с полуслова, с намека понимаешь, что героиня доверяет тебе тайну, драгоценную тайну про-
 житой жизни.

Очень удачно найдено название книги. «У меня нет имени», название которое, в первую оче-
 редь, означает- я женщина, дух женщины, распространяемый и окружающий..., ночная роза... су-
 ществующая, действительная, близкая и доступная, но загадочная, потому что это и легендарная,
 и современная Семирамида и Клеопатра, с трепетом веков на теле.

Сона Ван достигает поэтического откровения беспрецедентным духовным сочетанием чувств
 и восприятием этих чувств. Созиданием или простой алхимией материя превращается в драгоцен-
 ный металл души с таким же драгоценным звучанием.

Вот это Сона Ван, которая представляет собой армянскую поэзию 21-ого века. Очарование ее
 поэзии представляет собой тонкую черту между реальностью и вымыслом, это колдовство,
 поэтический рассказ жизни или поэтическая жизнь истории. Стремительность мысли, ее высокая и
 долговечная, интеллектуальная поэзия представляет ее нам как Саффо наших дней.

Пооплодирuem королеве современной армянской поэзии....



ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՍՏՈՒՐՅԱՆ
կոմպոզիտոր, ՀԽՍՀ ժողովրդական
արտիստ, ՀԽՍՀ արվեստի
վաստակավոր գործիչ

...Աթափ անգարդ բառեր:

Տողերի կառուցիկ հյուսվածք:

Շարժումի ներքին ուժականություն:

Ապրումի տաք, դյուրահաղորդ շունչ:

Այս և նման բոլոր որակները միասին՝ թռիչքի մեջ գոյատևող արարվածք-բանաստեղծություն:

Սոնա Վանի հասունության միջօրեին հասած բանաստեղծությունը զորավոր ուժ է հայոց լեզվով ու հայ գրականությանը ապրող ամեն մեկիս համար:

Բանաստեղծական շշուկն ու բանաստեղծական ճիշդ նրա գրվածքներում, մեր մանկության տան ծայրերը մեզ վերադարձնելուց զատ, գնում են միանալու նույնանման շշուկներին ու ճիչերին, որ դարերով արձանագրվել են հայ բանաստեղծական արվեստում:

ТИГРАН МАНСУРЯН
Армянский композитор,
заслуженный деятель искусств
Армянской ССР,
народный артист Армянской ССР

Трезвые, безыскусные слова

Стройные строки.

Внутренняя сила в движении.

Теплое дыхание переживаний.

Эти все качества вместе создает полет стихов-поэм Соны Ван.

Поэзия Соны Ван - мощная сила для каждого, кто ценит и живет армянскими письменами и армянской литературой.

Поэтический шепот и крик ее произведений, кроме того, что возвращают нас в наше детство, соединяются с шепотами и криками армянской поэзии, идущими из веков.



ՐՈՎՐԱՆՆԵՍ ԶԵՔԻԶՅԱՆ
խմբավար, դիրիժոր, ՀՀ արվեստի
վաստակավոր գործիչ

Սոնա Վան, սիրելի անուն, ժողովրդի կողմից գնահատված բանաստեղծուհի: Իսկ որպես անձնավորություն, որը շփվելով համեմատած ավելի քիչ մարդկանց հետ, հիացմունք է առաջացրել իր համեստությամբ, բարի սրտով և մտավորականին հատուկ հայրենամտությամբ: Ես հանդիպել եմ իրեն Կալիֆորնայիում և Երևանում՝ իմ համերգների ընթացքում, որին ներկա է եղել նաև իր ամուսինը՝ Կալիֆորնայի անվանի բժիշկ Ջանոյանը:

Սոնա Վանի ստեղծագործությունները գնահատվել են ոչ միայն Հայաստանում այլև օտարերկրյա ընթերցողների կողմից:

Այսպիսով, կարելի է ասել, որ Սոնա Վանը ունի միջազգային ճանաչում:

Սոնա Վանին ցանկանում եմ բացառիկ ստեղծագործական վերելք, արժանավայել գնահատանք, առողջ և երջանիկ օրեր:

ОГАНЕС ЧЕКИДЖЯН
Хормейстер, дирижер, заслуженный
деятель искусств РА

Сона Ван - любимое имя. Она признанная народом поэтесса. Сона Ван как человек, который, общаясь сравнительно с малым количеством людей, вызывает восхищение своей скромностью, добрым сердцем и особым гостеприимством.

Я встречался с ней и в Калифорнии, и в Ереване во время моих концертов, на которых она присутствовала вместе со своим супругом- известным в Калифорнии врачом Нубаром Джанояном.

Произведения Соны Ван популярны не только в Армении, но и за рубежом.

Таким образом, можно сказать, что Сона Ван - поэт с международным именем.

Желаю Сона Ван исключительно творческих успехов, заслуженных оценок и множество счастливых дней.



АРТАШЕС ОВСЕПЯН

скульптор, Заслуженный деятель искусств РА

-«Знать бы куда попадают после смерти такие девушки как я, которые и не невинны и не очень то виновны...».

Читали?

Сона- великая женщина, мудрая, эмоциональная, с большим чувством патриотизма. Как поэт- она уникальна. Сона Ван-это явление. Человечеству такие как она очень нужны. Я такую вторую как Сона не встречал.

ԱՐՏԱՇԵՍ ՌՈՎՍԵՓՅԱՆ
քանդակագործ, ՀՀ արվեստի
վաստակավոր գործիչ

-«.....մեռնելուց հետո տեսնես որտե՞ղ են գնում ինձ նման աղջիկները այն, որ ոչ անմեղ են ոչ շատ մեղավոր...»:

Կարդացե՞լ ես...

Սոնան մեծ մարդ է՝ հայրենասեր, իմաստուն, զգայուն... որպես պոետ եզակի է: Նա երևույթ է: Մարդկությանն այդպիսիները շատ պետք են: Ես երկրորդ նրա նմանը չեմ հանդիպել:



ԱՐԱՄ ՍԱԹՅԱՆ

Հայաստանի կոմպոզիտորների միության
նախագահ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ

Զգացմունքային, մտքի յուրահատուկ ճկունությամբ աչքի ընկնող, ասելիք ունեցող ու նույնիսկ տրամադրություն փոխանցող են Սոնա Վանի ստեղծագործությունները:

Մեծ ուժով են օժտված նրա տողերը և զարմանալին այն է, որ այդ ուժը միանգամից փոխանցվում է ընթերցողին: Եվ սա փաստում է, որ հայ ժողովրդի մեջ դեռ կան ու դեռ պիտի փայլատակեն Սոնաներն ու Սոնայի սերունդները: Նա ոչ միայն հրաշալի գրող է, հրապարակախոս, այլև օրինակելի մարդ՝ հարուստ ներաշխարհով ու աշխարհընկալումով:

ԱՐԱՄ ՍԱԹՅԱՆ

Председатель союза композиторов Армении,
заслеженный деятель искусств РА

Произведения Сона Ван эмоциональны, бросаются в глаза особенной гибкостью мысли, наполнены содержанием и передают настроение.

Ее строки наделены огромной силой и удивительно, что эта сила сразу же передается читателю. И это доказывает, что в армянской поэзии есть и будут блистать такие как Сона и ее потомки. Она не только прекрасный поэт, публицист, она добропорядочный человек с богатым внутренним содержанием и миропониманием.

ԱՆԻ ՏԵՐ-ԳՈՒԼԱՆՅԱՆ բանաստեղծուհի, «Անդին» ամսագրի պոեզիայի բաժնի խմբագիր

Բառի և լռության պոետը:

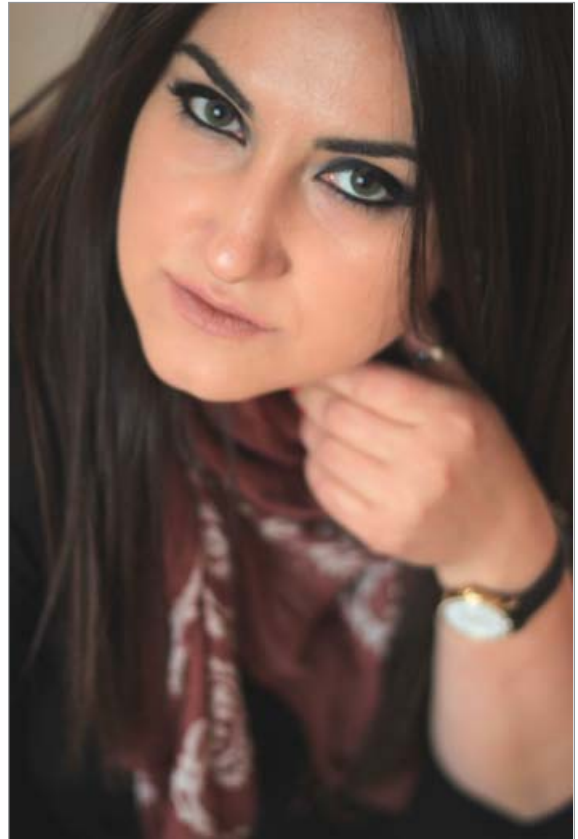
Ժամանակակից հայ պոեզիայում Սոնա Վան անունն այսօր հաստատուն և անշփոթելի է իր բառով, իր տողով, իր երևակայական աշխարհով, պատմողական, երգեցիկ խոսքով, կանացի կոկետությամբ, հայրենիքի նկատմամբ նուրբ և յուրօրինակ զգացումով:

Արվեստի չափանիշն ինձ համար մարմնովդ անցնող սարսուռն է՝ անիմանալի, անդիմադրելի: Ուրեմն բանաստեղծուհու բառը տեղահանում է հոգին և պոետի՝ իր առաքելության սահմաններում է, իր բառը, որ բաշխվում է ներկաներիս՝ «բերնեբերան» հին տերունական աղոթքի նման»:

Սոնայի ամբողջ պոեզիան, բառի երբեմնակի լռությամբ, ընթերցողին կարծես տանում է մեկ այլ աշխարհ՝ պարզ և նախաստեղծ՝ ինչպես մանկան հայացք, որ կարող էր հայրական տան լուսամուտից ընկալել աշխարհը: Ինչպես ինքը կասեր. «երբ դեռ հարթ էր աշխարհը, ինչպես մարգագետին, և չկային սարեր տառապանքի»:

Այսօր կարծես անցել են մեկ գավաթ սուրճի շուրջ փիլիսոփայական թախծի մեջ ընկնելու ժամանակները, իսկ Սոնան ասես երկու ափով պահում է ժամանակի սլաքները. Ինչպիսի՞ պոետիկ հավատամք կյանքի հանդեպ:

Եվ ես շատ կուզենայի, որ Սոնա Վան բանաստեղծուհին՝ իր պոեզիայով, իր անընդհատական որոնումների ճանապարհին, իր և մեզ համար գտներ այդ երանելի «Փրկության հարը»:



АНИ ТЕР-ГУЛАНЯН поэт, редактор отдела поэзии журнала «Андин»

Поэт слова и молчания

Сегодня в современной армянской поэзии имя Соны Ван своим словом, строкой, своим воображаемым миром, музыкальным повествованием, женской кокетливостью, своеобразным и нежным отношением к отчизне занимает особенное место.

Критерием искусства для меня являются необъяснимые, непреодолимые мурашки, пробегающие по телу. Это значит, что слово поэта выворачивает душу читателя, и это слово в рамках его миссии, переходит на присутствующих, «из уст в уста, как Отче наш».

Вся поэзия Соны, с ее молчаливым словом, как будто ведет читателя в другой мир - простой, первозданный, как взгляд ребенка, который познает мир из окон родного дома. Как сказала сама Сона, «когда мир был гладким, как луг, и не было бы гор страданий».

Сегодня, кажется, прошли времена, когда за чашкой кофе впадали в философские размышления, а Сона как будто двумя ладонями задерживает стрелки часов. Какая поэтическая верность жизни!!!

И я очень хотела бы, чтобы поэт Сона Ван своей поэзией и для себя, и для нас на дороге непрерывных исканий нашла бы благословенную «панацею Спасения».

ՌՈՒՋԱՆՆԱ ԱՐԻՍՏԱԿԵՍՅԱՆ
գրականագետ, բանասիրական
գիտությունների դոկտոր

РУЗАННА АРИСТАКЕСЯН
Литературовед, доктор филологических
наук

... Ոչ մի ավելորդ բառ, խիտ, լեցուն ու լարված...
Հատու շիթմն ու խոսուճն դադարները դառնում են
պահի ճակատագրայնությունը շեշտող կառուցված-
քային որոշիչ գործոններ: Տազնապի դրոշմն առկա է
անգամ բանաստեղծական տեքստի սեղմվող-ծգվող
գծանկարում: Խոսքի դրամատիկ զարգացման մեջ
կա գրավիչ ինտրիգի տարր: Սոնա Վանը չի կոկոն-
հղկում մտային հոսքը, այլ թողնում է, որ նախանյու-
թը հոսի իր բացած հունով՝ բնագորրեն: Բանաստեղ-
ծի միտքը անսանձ թափառումների մեջ խախտելով
բոլոր կաշկանդումները, գունավորում, իմաստավո-
րում է կյանքի դատարկ շրջանակները: Այստեղ միա-
տեղ են լինելն ու չլինելը, հիշելն ու մոռանալը, որով-
հետև մտքի սահմաններում միաձուլվ են առարկայա-
կանն ու աննյութականը, իրականն ու անիրականը,
իմանալին և անորսալին: Հակադարձումների ուժից
ծնվում է բախումը, որը մի ծայրով պայքար է աշխար-
հի ու ճարդու, մեկ այլ ծայրով՝ Աստծո, ապա նաև՝ իր
դեմ: Խոհերը ծնվում են ներկայից, բայց չեն հենվում
դրան: Ապագան՝ հավերժության խոստումով անգամ
չի ձգում բանաստեղծին: Ծնվում է ժամանակի մի
նոր չափում՝ ապագայի ապագան, որ հոգու ազա-
տության ժամանակն է... ու հենց այդ ժամանակի
բարձունքից է հեզնում, քամահրում հավերժությունն
ու մահը: Ժամանակի ուղղագիծ ընթացքը խախտ-
վում է և որոնող միտքը ազատորեն թևածում է անժա-
մանակ կեցության տիրույթներում: Սա մենաբատրոն
է... խոսք, որը ներանձնական ապրումների խորացող
վիերում ստանում է տիեզերական ընդգրկումներ:

...Ни одного лишнего движения, лишних слов,
только лишь густые, напряженные, наполненные фра-
зы. Резкий ритм и говорящие паузы становятся
определяющим факторам в построении стиха, описыва-
ющего неизбежность мига. Признаки тревоги можно
также увидеть в сокращающемся и растягивающемся в
рисунке поэтического текста. В драматическом
развитии слов есть привлекательный элемент интриги.
Сона Ван не полирует свой мыслительный поток, ос-
тавляя его открытым, чтобы предвестники мысли текли
своим чередом, инстинктивно. Мысль поэта, блуждая и
нарушая все преграды, раскрашивает, осмысливает
пустые рамки жизни. Здесь сосуществуют понятия
бытия и небытия, памяти и забвения, потому что в
мыслях соединяются предметное и нематериальное,
реальное и вымышленное, знающее и неуловимое. Си-
ла противостояния порождает столкновение, одной
стороной которого является борьба между человеком
и вселенной, с другой стороны- против Бога, а далее-
против себя. Мысль рождается сейчас, в настоящее
время, но не опирается на него. Будущее не привлекает
поэта, даже обещанием вечности. Рождается новое
измерение времени, будущее будущего-время свободы
души, и именно с этой высоты иронизируют, игнорир-
уют вечность и смерть. Нарушается прямое течение
времени и блуждающая мысль свободно парит в
безвременном пространстве. Это моноспектакль....,
слово, которое в глубокой бездне внутриличностных
переживаний приобретает космические масштабы.



ՎԱՐԵ ՇԱՀՎԵՐԴՅԱՆ
ՀՀ ժողովրդական արտիստ

Քո տողն ու բառը անհնար է իսկույն չճանաչել, չզգալ, որ դա
քոնն է, միակն ու անկրկնելին...
Դժվարն ու բարդը հետո է սկսվում, երբ փորձում ես զգացածը
լրիվ ըմբռնել, գնում ես, գնում, սուզվում ես խորքերը ու դեռ գնա-
լու տեղ է մնում...
Այդ ճամփան անհատակ ու անսահման է, վերջ չունի, քանզի
անսահման ու անհատակ ես դու ինքդ, իմաստուն ու պարզ, ջինջ ու
զուլալ, սիրող ու ցասկոտ և, ամենից կարևորը, ոչ մեկին չնմանվող
ՍՈՆԱ ՎԱՆ..... Ախր, որ մեկն ասեմ, որը թողնեմ...
Քեզնով արբած՝ Վահե Շահվերդյան:

ВАГЕ ШАХВЕРДЯН
народный артист РА

Строку и слово твое невозможно сразу же не распознать, не понять, что это твоя, единственная и неповторимая...
Самое трудное начинается потом, когда пытаешься постичь то, что прочувствовала ты, идешь, идешь, прони-
каешь в глубины и еще остается так много...
Эта дорога безгранична и бездонна, мудра и проста, бесконечна, так как безгранична и бездонна ты сама,
мудрая и простая, ясная и чистая, любящая и яростная, и самое главное, не похожая ни на кого СОНА ВАН...
Ах как много можно сказать еще...
Опьяненный тобой Ваге Шахвердян

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ Կինոռեժիսոր, պրոդյուսեր

Սոնա Վանի բանաստեղծական ձեռագիրը չկրկնվող է, նուրբ, դրամատիկ և անմիջապես տպավորվում է ընդերցողի մտքում:

Նա հայրենիքի հոգևոր ապագայով մտահոգ մեծ մտավորական է և իր ամուսնու՝ բժիշկ Նուբար Ջանոյանի հետ մշտապես աջակցել է «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնին, հովանավորել «Նարցիս» ամսագիրը և այլ բարձրարվեստ նախաձեռնություններ: Այսպիսի արվեստագետների պակաս մենք շատ ունենք:



АРУТЮН ХАЧАТРЯН кинорежиссер, продюсер

Поэтический почерк Сона Ван неповторим, нежен, драматичен и непосредственно запечатлевается в мыслях читателя.

Она большой интеллект, обеспокоенный духовным будущим своей родины. Она вместе со своим мужем Нубаром Джанояном всегда поддерживала кинофестиваль «Золотой абрикос», журнал «Нарцисс» и другие проекты. Мы очень нуждаемся в таких деятелях искусства как Сона Ван.

ՎԻԳԵՆ ԶԱԼԴՐԱՆՅԱՆ Կինոբեմադրիչ, դերասան, սցենարիստ, պրոդյուսեր

Իմ և Սոնա Վանի ընկերությունը մոտ 3 տասնամյակների պատմություն ունի, նույնքան, որքան նրա բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն: Այդ տարիներին ես նկարահանեցի «Առաջին Հայր» ֆիլմը, որի հիմքում հենց այդ ժողովածուն էր: Ֆիլմը իմ հիացումի արդյունքն էր Սոնա Վանի բանաստեղծական տողով: Երկրորդ հանդիպումը Սոնայի արվեստի հետ եղավ վերջերս՝ «Վարդապետի լուսությունը» ֆիլմում, որտեղ նրա բանաստեղծական աշխարհը սահուն ներթափանցեց, հյուսվեց ու ներդաշնակվեց ֆիլմի պատումի հետ: Բնությունը շատ շալլ է գտնվել Սոնայի նկատմամբ մեկ անձի մեջ ներդաշնակելով կանացի հմայքն ու գեղեցկությունը, տաղանդն ու խելքը, լավատեսությունն ու գթասրտությունը, առաքինությունն ու հայրենասիրությունը:

Ահա այս ամենի դրսևորումն է ընկած Սոնա Վանի էության և պոեզիայի հիմքում:



ВИГЕН ЧАЛДРАНЯН Армянский кинорежиссер, актер, сценарист, продюсер

Нашей дружбе с Соной Ван уже около тридцати лет, столько же, сколько ее первому сборнику стихов. В это время я снимал фильм «Первый армянин», в основу которого лег именно этот сборник. Этот фильм стал результатом моего восхищения поэтической строкой Сона Ван. Вторая моя встреча с творчеством Сона состоялась недавно- в фильме «Молчание вардапета», в котором ее поэтический мир плавно проник и гармонично переплелся с повествованием фильма.

Природа щедро одарила Сона Ван, сочетая в одном человеке женское обаяние и красоту, талант и ум, оптимизм и сострадание, добродетель и патриотизм. Именно все это лежит в основе сущности и поэзии Сона Ван.



ՄԻՔԱՅԵԼ ՊՈԳՈՍՅԱՆ
 դերասան, ռեժիսոր

Սոնա Վանին ճանաչում եմ արդեն 20 տարի: Նրա բանաստեղծությունները էմոցիոնալ փիլիսոփայություններ են: Նա ունի իր բանաստեղծական ուրույն ոճն ու ասելիքը, որոնք երբեք չեն կրկնվում: Իր բանաստեղծությունների մթնոլորտը լիովին արտացոլում է Սոնայի ապրելակերպը, դա նրա արվեստն է:

Նրան շրջապատում են մարդիկ, ովքեր իրենց մեջ կրում են բարին ու ազնիվը:

Ես ուրախ եմ, որ ունեմ նրա նման ընկերուհի և ամեն անգամ իր հետ շփվելիս ընկնում եմ նրա բանաստեղծությունների հմայքի տակ:

Ցանկանում եմ, որ Սոնան ապրի և ստեղծագործի իր ազգի և ընկերների համար և նրա սիրո դաշտը սփռվի բոլորիս վրա:

МИКАЕЛ ПОГОСЯН
 Актер, режиссер

С Соной Ван я знаком уже 20 лет.

Ее стихи-эмоциональная философия. Ее поэзия имеет неповторимый стиль и несет в себе послание, которое никогда не повторяется. Атмосфера ее стихов полностью отражает ее образ жизни, это —ее искусство.

Ее окружают люди, которые несут в себе доброту и честь.

Я рад, что у меня есть такая подруга и каждый раз общаясь с ней я попадаю под очарование ее стихов.

Желаю, чтобы Сона жила и творила для своего народа и для своих друзей и аура ее любви обволакивала всех нас.

ԿԱՐԻՆԵ ԽՈՂԻԿՅԱՆ
 դրամատուրգ, հրապարակախոս

Եթե Սոնան ու Բանաստեղծությունը ապրեին տարբեր մոլորակներում, տիեզերական ինչ-ինչ ուժեր /առայժմ մեզ անհայտ/ անպայման կմիջամտեին և այնպես կանեին, որ նրանք հանդիպեին՝ Սոնան և Բանաստեղծությունը:

Ասածս ոչ հաճոյախոսություն է, ոչ էլ չափազանցություն, բացեք նրա ցանկացած գիրքը, պատահական մի էջ և կարդացեք: Ասեմ, որ Սոնայի դեպքում «կարդալը» սովորական ընթերցելը չէ: 21-րդ դարին բնորոշ շտապողականությունը, կիսացրիվ հոգեվիճակը մի կողմ դիր, բացիր սրտիդ դուռը, միացրու մտքիդ դաշտը, փակիր մի կարծ պահ դրսի հարահոսող շարժումն ու կարդա...

Առաջին անգամ Սոնային լսել եմ 2001-ին՝ Լոս Անջելեսում, Չայ գրողների համահայկական գիտաժողովի երեկոներից մեկում, երբ կարդաց իր բանաստեղծությունները: Դեռ ասումները չավարտած՝ գիտեի, որ Բանաստեղծի եմ լսում: Ավարտեց, ծափահարություններին մի տեսակ անհաղորդ նստեց, իսկ ես արդեն վստահ էի, որ այդ օրվանից պիտի սպասեմ նրա նոր գործերին, պիտի հավատամ անկեղծության ու պրագմատիզմի՝ միայն իրեն հատուկ բաղադրատոմսով շաղախված տողերի գաղտնագրին:

Հաշվեք՝ քանի տարի է անցել այդ օրից, իսկ Սոնա Վանն իր պոեզիայով շարունակում է ինձ սպասեցնել ու հավատալ: Այն, որ ինձ հոգեհարազատ է նրա Գիրն ու Հանգը՝ աներկբա է, բայց որ այսքան տարի կարողանում է պահել իր Բանաստեղծության ուղեծրում ու ոչ մի անգամ աննշան հիասթափության նշմար չի տվել, այ՛, սրա համար շնորհակալ եմ Բանաստեղծին:

Դե՛, որպես անկեղծ բարեկամ, միայն ուրախանում եմ նրա Գրով, հարգանքով ընկալում նրա ապրած կյանքը, հիանում նրա իմացության ու կանացիության տիեզերական մագնետիզմով: Իսկ ճակատագիրը բարեհաճ է այնքանով, որ որպես «Գրական թերթի» խմբագիր առաջինն եմ ստանում նրա նոր բանաստեղծություններն ու տպագրում՝ լավ իմանալով, որ ինձ հետ միասին քանի-քանիսը կվայելեն Մտածող ու Զգացող Բանաստեղծի նոր արարումները:

КАРИНЕ ХОДИКЯН
 Драматург, публицист

Если бы Сона и Поэзия жили на разных планетах, какие-то космические силы (пока что неизвестные нам) определенно вмешались бы и сделали так, чтобы они встретились: Сона и Поэзия.

Сказанное мною не комплимент и не преувеличение. Откройте ее любую книгу на случайной странице и прочитайте. Скажу, что в ее случае, чтение - не просто прочтение. Спешку 21-ого века, сметенное душевное состояние оставь в стороне, открой сердце, включи работу мысли, отгородись на минуту от уличного шума и читай....

Впервые я услышала о Соне в 2001-ом году в Лос-Анджелесе, когда на одной из встреч в рамках конференции всеармянских писателей она декламировала свои стихи. Чтение еще не было завершено, а я знала, что слышу Поэта. Она закончила, села, не причастная к аплодисментам, а я была уже уверена, что с этого дня буду ждать ее новых произведений, буду верить искренности и прагматизму ее строк, замешанных по особому рецепту.

Посчитайте, сколько лет прошло с этого дня, а поэзия Соны Ван продолжает заставлять меня ждать и верить. Бесспорно, что ее Стих и Слог близки мне, но то, что она все это время держит меня в орбите своей Поэзии и никогда не дает повода для малейшего разочарования, вот за это я благодарна Поэту.

Как искренний друг, я только радуюсь ее стиху, с уважением воспринимаю ее прожитую жизнь, восхищаюсь вселенским магнетизмом ее мудрости и женственности. А судьба благосклонна настолько, насколько я, как редактор «Литературной газеты», получаю ее стихи в первую очередь и печатаю, прекрасно зная, что вместе со мной очень много людей будут наслаждаться новыми творениями Думającego и Чувствующего Поэта.



ՍԱՄՎԵԼ ԿՈՍՅԱՆ բանաստեղծ, դրամատուրգ

Չեմ հիշում Սոնա Վանին առաջին անգամ երբ եմ տեսել, բայց դա թերևս այնքան էլ կարևոր չէ: Այն զգացողությունն ունեմ, որ նրան ճանաչում եմ այնքան, որքան ինձ: Մի առիթով Սոնան խոստովանեց, որ խոսքիս տեմբրն իր վաղամեռիկ եղբորն է հիշեցնում: Միստիկայի երկրպագու չեմ, բայց նրա «եղբայրը» լինելու հնարավորությունը նաև զնահատական է, որովհետև Սոնայի անկեղծությունը երբեք չի դավաճանել ոչ իրեն, ոչ իր ընթերցողին, և ամենակարևորը՝ իր բանաստեղծությանը: Նաև անկեղծությամբ պիտի պայմանավորել նրա բանաստեղծական միջավայրի ջերմությունն ու լայնախոհությունը, գոյության մանրամասների մանրակարգությունն ու ազատության լիաժողով ընթացքը: Նույնիսկ նրա փոքրիկ ստեղծագործությունները լի են դրամատիզմով, երաժշտությանը հատուկ զգայական քնարականությամբ: Նա իր ձեռագիրն ունի, իր սեփական արտահայտչամիջոցների շտեմարանը, իսկ ավելի կարճ, Սոնա Վանի ծայրը չես շփոթի անգամ ժխտի մեջ: Նա ամբողջովին զրական երևույթ է և եթե ընդունված է, որ մարդու օրգանիզմի 80 տոկոսը ջուր է, ապա Սոնայի պարագայում, հանդիված եմ, ջուրն իր տեղը զիջել է պոեզիային:



ՏԱՄՎԵԼ ԿՈՍՅԱՆ Քոէտ, ժրամատուրգ

Не помню, когда впервые увидел Сону Ван, хотя это не так уж важно. У меня такое ощущение, что я ее знаю столько, сколько себя. Однажды Сона призналась, что тембр моего голоса напоминает ей голос безвременно умершего брата. Я не поклонник мистики, но возможность быть ее «братом» для меня является оценкой, потому что искренность Соны Ван никогда не предаст ни ее, ни ее читателя, и самое главное, ее поэзию. Также искренностью обусловлена теплота, непредвзятость ее поэтической ауры, миниатюры подробностей бытия и полноводное течение свободы. Даже ее маленькие произведения полны драматизма, особенной музыкальной лиричностью. У нее есть свой собственный почерк, собственный кладезь выразительных средств, короче говоря, голос Соны Ван не спутаешь ни с кем, даже в шумной толпе. Она - полноценное литературное явление, и если принято считать, что организм человека на 80 процентов состоит из воды, то в случае Соны, уверен, вода свое место уступила поэзии.



ԱՐԹՈՒՐ ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆ
Կոմպոզիտոր, կոմիտասագետ

...Արամյան երկրի բնիկներին Աստված ի վերուստ է շնորհել ոգեղեն քնար... և ահա նրանցից մեկը, որը կրկին մշակույթով զարմացնում է հայրենի հողը, այն դարձնելով սրբազան աշխարհագրություն: Կարդում եմ Սոնա Վանին ու հիշում Կոմիտասի «Չինարը», «Սոնա յարը»: Այս նույն Սոնան է... Հիշում ես նաև հանճարների սերունդ Վանը իր հնագույն երգերով: Սերն էլ հին է Սոնա Վանի երգերուն: Սերը շատ հին է, զգացմունքը դեռևս իր մաքուր վիճակում է՝ բախված 20-րդ դարի փաստին, բախված նաև մի Բաբելոնի աղմուկի, որի մեջ ծվարած թաքուն վառվում է իր սերը, աշխարհի սերը, մեր սերը:

АРТУР ШАХНАЗАРЯН
Композитор, исследователь творчества Комитаса

....Уроженцев армянской земли Бог наградил удивительным духовным талантом... И одна из них, которая вновь удивляя своим талантом, делает священной нашу землю. Читаю Сону Ван и вспоминаю комитасовские «Чинар», «Сона яр». Это та же самая Сона. Вспоминаю также поколения одаренных людей родом из Вана с их древнейшими песнями. Любовь также очень стара в ее песнях. Любовь -стара, чувства все еще в чистом виде сталкиваются с реалиями 20-ого века, сталкиваются с Вавилонской башней, в которой тайно спрятавшись, горит ее любовь, любовь вселенной, наша любовь.



ԱՐՏԱՇԵՍ ԱՐԱՄ
Քանաստեղծ

...Թվում է փոքր ինչ լարվելու դեպքում կարելի է ունկնդրել բանաստեղծի սրտի բաբախը՝ այդ տողերը գրելու պահին: Եվ եթե մի բանի բանաստեղծը հավատում է անվերապահորեն, ապա լուռ, անվերժանելի և անվերջանալի խաղին: Խաղ, որով երկրային ամեն ինչ ժխտվում ու հաստատվում է միաժամանակ... մի վայրկյանում ամեն բան պտտվում է երկրի ձգողականության տիրույթից և դառնում աննյութ ու անկշռելի, մատնացույց անելով հեռուներում գտնվող մեկ այլ հենման կետ... Ինչ-որ անհայտ չորրորդ չափումների մեջ: Սա հացի պատմությունն է, որը արագորեն փոխարկվում է տիեզերական ժամանակագրության: Սա երգ է, որ արարվում է, հնչում է միայն մեկ անգամ, բայց իսկույն փոխարինվում է առեղծվածի: Խորհրդակիր ռիթմերը քեզ տանում են, բառը ծանրանում է ողկույզի պես այնքան որ թրթռուն պատկերը այլևս կարիքը չունենա շրջանակի: Սոնան հարց է տալիս և նրա շուրթերով հարցնում են հարյուր-հազարները...

АРТАШЕС АРАМ
Поэт

Кажется, что при желании можно услышать стук сердца поэта в тот миг, когда были написаны эти строки. И если поэт верит безоговорочно чему- то, то игре, безмолвной, бесконечной нерасшифрованной. Игре, в которой все земное подтверждается и отрицается одновременно, в течение одной секунды все кружится вокруг земной оси и становится нематериальным и невесомым, указывая на другую точку опоры, которая находится далеко-далеко. Где-то, в неизвестном четвертом измерении. Это история хлеба, которая быстро превращается в космическую хронологию. Это песня, которая создается, звучит лишь однажды, но превращается при этом в тайну. Сона вопрошает, и ее губами спрашивают сотни и тысячи.

ՀՈՒՓՍԻՍԷ Բանաստեղծուհի

Սոնան՝ իմ սիրելի, հեքիաթ Սոնան, ինձ համար մնում է բարության, գեղեցկության, եզակիության խորհրդանիշ... Պոետ Սոնան միշտ զարմացրել է ինձ իր լայն ընդգրկումների շառավիղներով՝ խոսքի, ասելիքի, արտահայտման անակնկալ նրբերանգներով: Սոնա Վանը չի կարող չմնալ ժամանակի այն անհատականություններից մեկը, ով մնայուն գրականության պտտվող ջաղացքարին բերում է իր շնորհալից հոսքը...

РИПСИМЭ Поэтесса

Сона, моя любимая, сказочная Сона- для меня остается символом добра, красоты и уникальности...Поэт Сона всегда удивляет меня радиусом широкого охвата слов, мысли, красивых оттенками форм выражения. Сона Ван останется одной из уникальных личностей нашего времени, кто на движущиеся жернова вечной литературы несет свою оглушительный поток....



ՍԻԼՎԱ ՅՈՒԶԲԱՇՅԱՆ ՀՀ վաստակավոր արտիստուհի, ասմունքող

Ես սիրում եմ Սոնա Վանի գիրը: Ինքնատիպ տաղանդ է: Բարության մի անսահման տարածքում ես հայտնվում, երբ կարդում ես նրա գրվածքները, ժամանակակից կնոջ զգայական աշխարհն է, որ վերադարձվում է ընթերցողի մերկության չափ և զարմանալիորեն չի կորցնում էսթետիկական գեղագիտությունը:

Կենսախիղճ ինքնաճանաչողության գործընթաց է, մի ճանփորդություն, որտեղ բանաստեղծը չի քողարկում իր կրքերը, բնազդները, ցանկությունները, այլ հակառակը, դրանք բացահայտում է դարձնելով թափանցիկ, ընթացքում ճանաչելով իր սեփական ետը և օգնում քեզ, ուսիդ շատ զգույշ հավելով՝ ճանաչելու քո ետը...

СИЛЬВА ЮЗБАШЯН Заслуженная артистка РА, чтец

Я люблю стиль письма Соны Ван. Это самобытный талант. Читая ее произведения, оказываешься в бесконечном пространстве доброты, ощущаешь чувственный мир современной женщины, который возвращается читателю в наготе своей и удивительным образом не теряет свою эстетику.

Процесс радостного самопознания, путешествие, в течение которого поэт не скрывает своих страстей, инстинктов, желаний, наоборот, открывает для себя, делая их прозрачными. В течение этого процесса поэт познает собственное Я и, легко прикасаясь к твоему плечу, помогает тебе познать твое собственное Я....





ՆԻՆԱ ՉՈՎՆԱՆՅԱՆ

«Հայաստանի Գանձեր» դիզայներների
և ստեղծագործողների միության
ղեկավար, հիմնադիր-տնօրեն

Սոնա Վանին ճանաչել եմ Հայաստանում: Մենք ընտանիքներով շատ մոտ ենք և Սոնային առաջնահերթ ճանաչում եմ որպես կին: Նա շատ սրամիտ, կյանքով լեցուն անձնավորություն է, ով ամենից շատ սիրում է ուրախացնել շրջապատի մարդկանց: Կյանքի հանդեպ մոտեցումները լավատեսական են, որն ամենից շատ եմ գնահատում: Հմտորեն տիրապետում է շփման, ապրելու և բառի արվեստին, որը շքեղորեն դրսևորվում է նրա բանաստեղծություններում:

НИНА ОВНАНЯН

директор, основатель организации «Сокровища Армении»

С Соной Ван я познакомилась в Армении. Мы очень близки семьями. Сону я знаю, в первую очередь, как женщину. Она очень остроумная, жизнерадостная женщина, которая больше всего любит радовать окружающих ее людей. Больше всего мне нравится в ней ее оптимизм. Умело владеет искусством слова, общения и умением жить, что великолепно отображается в ее стихах.



ԳՈՐՅՈՐ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

բանաստեղծուհի, հրապարակախոս

Ինտելեկտի և ինտուիցիայի, գիտակցության կամ ենթագիտակցության, իմացության կամ բնատուր ճանաչողության, ինչ կերպ էլ ասենք, Սոնա Վան բանաստեղծի երևույթն իր հաշվեկշիռը կարգավորում է վերևներում. զգայական նյութը, թերևս վստահելով վերընթաց կամ գահավեժ հոսանքներին... Կին է, իր զգայական տեսակով, Արթյուր ռեմբոյական հայտնությանը պատշաճող,-պայծառատեսի խոսքերով ասած, այն մեկը, որ «կհայտնաբերի արտասուքներ, անչափելի զզվելի, հմայիչ բաներ» ու կասի անսովոր կերպով, երբ հենց ինքը՝ կին բանաստեղծը գա...

ГОАР ГАЛСТЯН

Поэтесса, публицист

Как бы мы ни выразились — интеллектом и интуицией, сознанием или подсознанием, знанием или природным познанием - поэтесса Сона Ван свой баланс упорядочивает там наверху, доверив литературный материал устремленным ввысь или же низвергающимся течениям, это женщина, соответствующая своей эмоциональностью откровению Артюра Рембо, говоря словами ясновидящего, того самого, кто «обнаружит слезы, безмерно гадкие, чарующие вещи», и скажет необычным образом, когда придет сама женщина-поэт...

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ Կոմպոզիտոր, արձակագիր

Քանի կար, որ ես Սոնա Վանի գիրն արդեն կարդացել էի... Եվ երբ Սոնան եկավ Երևան ու քաղաքը մեկեն նրանով լցվեց: Որ կատարվեր այդ օրերին, ոնց մեղվի փեթակի շուրջը: Մի սրճարան՝ իրար բերված քանի սեղաններով, ուր որ մեծերի կենացներով խոսքը սկսվեր և երբ դուրսը Նուբար Ջանոյանն ասեր թե նման կերպ ըսկսավ բանը, նայիմ կոր՝ հերթը ընծի չի հասներ... Տեղն, ուր Սոնա Վանի նոր գրքի շնորհանդեսը՝ քանի տեսակ իմացական խոսքով ու գնահատանքով:

Եվ խոսք ու բանի ներսում՝ լուսահոգի Վահան Վարդանյանի հոգնած ու դալուկ ժպիտը...

Սոնա Վանի բանաստեղծությունների գրքերի անվանումները, հանց նույն գրքի առաջին բանաստեղծության առաջին տողը լինեն: «Չառա անունով թռչունը»: Մի գիրք՝ բանաստեղծուհու մոր հիշատակին նվիրված, դառնա, որ թռչունի խորհրդի ներքո: Եվ ներսի շաղկապումների տարերքը, ինչը որ վիպական դարձնի թե առանձին մի բանաստեղծություն և թե ամբողջ գիրքը: Քանի Սոնա Վանի բերումներն՝ առ ընթերցողը, ուրիշ բան չեն, քան միայն կին՝ տարերքի իր խլակական ճանաչումների սանձահարումները... Եվ մնա, որ իր հմայվածությունը, պարզ ու հայտնի իրերով... Նաև հարցեր ուղղելու իր առանձին կերպը...

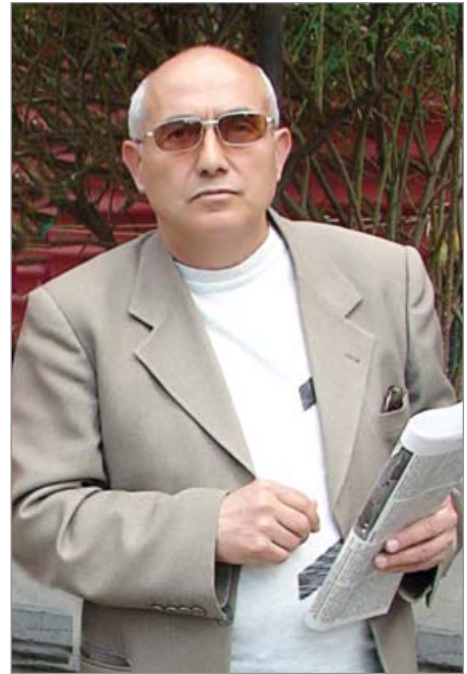
Եվ ինչ մի բարեբախտություն՝ նրա գրի ռուսալեզու թարգմանությունը...

Բարեբախտություն է, որ սկզբում ինքը կար և հետո նոր միայն՝ իր գեղեցկությունը: Եվ իրենից էլ առաջ՝ նախածին իր բնագրը, ինչը որ գրին գալով, նման չեղավ ուրիշ բերումների:

Սոնա Վանը սեր ունի առ՝ իր պատկերով լուսանկարները և սա հանուն պատկերի չէ: Քանի դառնա, որ տեղի՝ Սոնան խաղ խաղա այս գեղեցիկ դեմքի հետ, վրան տարբեր ժամանակներ, «հագցնելով», դեմքը դարձնելու, ով՝ դարերի մի հայուհի, եգիպտուհի՝ մի առանձնապատկեր, մեկը, ով քեզ նայի ուղղակի վաղվա ամերիկայից և էլի ուրիշ դեմքեր... Չշփոթվենք՝ քանզի սա ուրիշ բան չէ, քան մի ջանք, մի հույս՝ առավել հրապուրիչ դարձնել ժամանակները...

ՍԱՄՎԵԼ ՍՄԲԱՏՅԱՆ ռեժիսոր, սցենարիստ

Սոնա Վանի ստեղծագործության «հունքը» ի վերուստ տրված մտքի թռիչքն է, մեծ դիապազոնը ու նրա եզակի լեզվամտածողությունը, որի արդյունքում տողը զգայարանների կողմից արձանագրվում է ոչ միայն պատկերային ու լեզվական, այլ նաև վերամբարձ երաժշտությանը հատուկ միջոցներով. մահազուր և կյանքի կոչող ռիթմերով, սաստող բայց և ապաշխարհության տանող ռեքվիեմային շեշտադրությամբ՝ և Յ. Ո. Բախի երգեհոնային պոլիֆոնիաներին հատուկ բազմաձայնությամբ՝ ծնված խոր, երկարատև, էներգետիկ կուտակումներից..., ինչպես նաև «...ժամանակի բնական զգացողությամբ, որն ավելի խորն է ու ավելի նախնական, քան պատմական ժամանակը...» (Իլյա Ֆալիկով): Ժամանակային անակնկալ փոփոխություններով, լուսաստվերային ճշգրիտ տոներով և այլաբանությունների հարափոփոխ խոհականությամբ նա մինչև վերջ ընթերցողին պահում է հոգեբանական արտասովոր լարման մեջ՝ «հավերժական սարդի» իրական-անիրական թելերով հյուսած խիստ սոնավանական իր ուստայնում:



САМВЕЛ СМБАТЯН режиссер, сценарист

«Сырьем» для произведений Сона Ван служит дарованный свыше полет мысли, его большой диапазон, и это ее своеобразное языковое мышление, в результате чего рождается строка, которая воспринимается рецепторами не только образно и словесно, но и присущими высокопарной музыке средствами: ритмами смертельного ужаса и жизни, пугающим и ведущим к успокоению реквиемским акцентом и присущим органной полифонии Баха многозвучием, рожденным из глубоких, долговременных, энергетических накоплений..., реальным чувством времени, которое глубже и первобытнее, чем историческое время...» (Илья Фаликов). Неожиданными временными изменениями, точными тонами светотени и осмысленностью переменчивых аллегорий, она держит читателя до конца в необыкновенном психологическом напряжении, в «сонавановской паутине», сотканной из реальных — нереальных нитей «вечного паука».

ՆՈՐԱՅՐ ԴԱԶԱՐՅԱՆ գրականագետ

Սոնա Վանը հրաժարվել է բանաստեղծական ավանդական չափերից: Նա օգտագործում է կառուցվածքի նվազագույնը, ընդլայնում բանաստեղծության տարողությունը՝ շնորհիվ ստորուկտուրալ միավորների հնարավորինս ակտիվացման: «Ավետարանական կոլորիտը» միտումնավոր լրացվում է կենցաղագրությամբ՝ սրբախոսությունը մղելով դեպի առօրեականի դաշտ: Այդ սկզբունքով կերտված չե՞ն Ոստանիկ Ադոյան-Արշիլ Գորկու կերպարները:

Սոնա Վանը իր բանաստեղծական պատկերներով լրացնում է Արշիլ Գորկու մոր բաց թողնված ձեռքերը՝ նրա «Նկարիչն ու իր մայրը» հանրահայտ կտավի մեջ:



ԱՂԱՍ ՇԻՖ ամերիկացի կոնգրեսական

Ես հիացած եմ Սոնա Վանի պոեզիայի ուժով և գեղեցկությամբ: «Լիբրետտո անապատի համար» ժողովածուն հագեցած է հզոր կենդանի պատկերներով, որոնք ուրվականների պես հետապնդում են ընթերցողին՝ խոսելով մեկուկես միլիոն այն անմեղ նահատակների շուրթերով, որոնք դաժանորեն լռեցվեցին Հայկական ցեղասպանության օրերին ու մինչ օրս ծածկված են անապատի ավազով: Հրաշալի է, որ գիրքը թարգմանվել է բազմաթիվ լեզուներով և պոեզիայի համամարդկային

լին լեզվով կկարողանա ներթափանցել տարբեր ժողովուրդների գիտակցության ու սրտի մեջ՝ նրանց տեղեկացնելով և կարեկից դարձնելով մարդկության այս ամոթալի, հրեշավոր ու մութ էջի մասին:

АДАМ ШИФФ Конгрессмен США

Я очарован силой и красотой поэзии Сона Ван. Сборник «Либретто для пустыни» насыщен мощными живыми образами, которые как призраки следуют за читателем, говоря устами тех полтора миллионов невинных жертв, голоса которых жестоким образом были заглушены в дни армянского геноцида и до сих пор покрыты в песках пустыни. Замечательно, что книга была переведена на многие языки и на общечеловеческом языке поэзии сможет проникнуть в умы и сердца разных народов, рассказывая им и вызывая их сочувствие по отношению к постыдной, чудовищной и темной странице человечества.